

GLASOVA Panorama

KRANJ, 14. JULIJA 1962 — LETO II STEVILKA 27

Konferenca razvijajočih
se držav v Kairu

Mir in napredek

• V palači Arabske lige v Kairu je predsednik ZAR Naser imenoval zborovanje 34 udeleženih držav za konferenco »miru in napredku«. — Kairski časopisi obširno pisajo o konferenci. Prinašamo tekaj kratkih izvlečkov:

AL AKBAR

Dve nevarnosti pretita svetu: mrzlica atomskega obroževanja in surovost gospodarske zaostalosti. Ce razvijajoče dežele želijo preprečiti izbruh vojne, ker bi vojna zaustavila njihov razvoj, potem je v enaki meri v korist razvijenih držav, da se vzdržijo od vojne, ker bi vojna uničila vse njihove dosežke. Najmanj, kar lahko storijo razvite dežele, je, da vrnejo dolg deželam, ki so bile njihove kolonije.

AL GUMHURIJA

Naser je rekel na prvem sestanku, da verujemo v mednarodno sodelovanje. Kalska konferenca zaradi tega ni naprjena proti razvitim državam.

Srečanja z ljudmi

Spet lahko zapišemo, da šport združuje narode. Preteklo sredo zvečer je bil na Jesenicah v prav prijateljskem vzdusu meddržavni namiznoteniški mladinski dvoboj med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. Mnogi Jeseničani so prihiteli, da bi si ogledali naše in najboljše sovjetske mladince in mladinke. Med njimi je bilo tudi nekaj takih, ki so nastopali že na svetovnih prvenstvih in drugih večjih tekmovanjih. Ob tej

Zivim z reketom

priložnosti sem izkoristil čas za razgovor s sovjetsko člansko državno prvakinjo LAJMO BALASHITOVO.

● Vaši osebni podatki?

»Rojena sem bila 3. januarja 1948. leta.«

● Od kdaj igrate namizni tenis?

»Od osmega leta starosti.«

● Vaš največji uspeh?

»Letošnji naslov državne prvakinje Sovjetske zveze pri članicah.«

● Ce bi se odločili še kdaj za kakšen šport, ali bi bil to tudi namizni tenis?

»Prav gotovo da.«

● V ekipi v kateri igrate, je evropski prvak, torej na kakšen uspeh računate na Bledu?

»Do polfinala se bomo uvrstile, kako bo pa naprej, ne vem.«

● Kako vam je všeč tu na Gorenjskem?

»Videla sem na fotografijah švicarske alpe, vendor mi bo ostal izlet v sredo na Vitranc v Kranjski gori nepozaben. Imate mnogo lepše hribe.«

MILAN ZIVKOVIC

SOFER, KI OPRAVLJA VOLAN »CESTNIH KRIŽARK«, NIMA MAJHNH SKRBI IN ODGOVORNOSTI

Tovarne, šole in ustanove so ostale prazne

Čas dopustov

Dopust in debarnica sta še vedno v tesni odvisnosti - Ker imajo Gorenjci precej mrzlo kri, se dobro počutijo tudi na severnem Jadranu

● Različni so pogoji, pod katimi ljudje preživljajo svoje dopuste. Nekateri se zadovoljijo z malo površino zelenih trave ali gozdom, v katerem postavijo svoje šotorje, drugi, predvsem tujci pa poiščejo za

dopust skrbno izhrane hotelle s toplo in hladno kopijo ter stopnišče s progami.

Ceprav so letovišča zadnje dni »do zadnjega kotička zasedena«, pa kljub temu ni še

prave »turistične stiske«. Še vedno velja stara resnica, da večina delavcev in uslužbencev preživlja dopust doma, ne da bi za dalj časa menjali kraj stalnega prebivališča.

Težko bi bilo natančno pogotoviti, kje je v času dopustov za številne Kranjčane, ki poletijo na morje in v planine, »drugi dom«. Največ družin, posameznikov in počitniških družb krene proti jugu na Jadranovo morje. Toda te skupine se vzdolž jadranske obale tako razkropijo, da v vsakem znano letoviško mesto pride majhna počitnica Gorenjev. Tisti, ki preživljajo počitnice pod šotorskimi krili, so se usmerili proti istrski obali. Vredno je zapisati, da južno od Splita zapazimo že zelo malo Gorenjev.

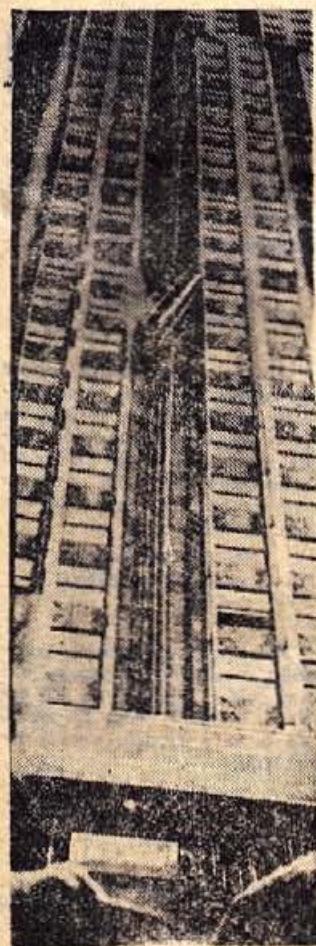
DRUGI DOM

Zbrani statistični podatki kažejo, da je »počitniška domovina« gorenjskih družin severni Jadran. Kranjčani najrajujši zahajajo v Ankaran, kjer ima vrsta podjetij svoja počitniška naselja in domove. Pa tudi za ostale je Ankaran zelo privlačen kraj. Prometne zveze so ugodne in potovanje ni preveč naporno. Slaba stran ankarske obale je precej muhasto vreme, k. se od celinskega podnebja ne razlikuje kdo ve kako.

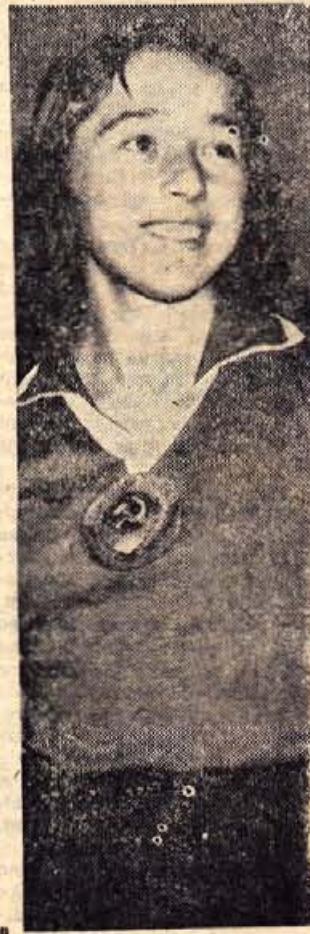
Drugi najbolj obiskani letovišči, ki sta domena Kranjčanov, sta Fiesa in Crikvenica. Večkrat izdajo v Kranju tudi vozovnice za Novigrad in Brač.

Med planinskimi letovišči sta najbolj obiskan Bohinj in Pokljuka.

ZDRAVKO TOMAŽEJ

SREDI ZNAMENITE NEW-YORSKE CETRTI MANHATTANA OPAZUJEJO PESCI USODO DVEH DELAVCEV, KI SE JIMA JE NA NAJVEČJI STAVBI NA SVETU PRETRGALA VRV NA KLETKI. VENDAR STA SE DELAVCA ZADRŽALA NA FASADI TAKO DOLGO, DA SO JIH SKOZI OKNA POTEZNILI NA VARNO. VSEKAKOR REDKO JUNASTVO!

Kratek „medeni mesec“ po zmagi

Alžirija je v teh poletnih dneh predmet različnih ugaibanj. Vsa ta ugaibanja se v prvi vrsti nanašajo na politične potrese, ki v vrhovih nove alžirske oblasti prihajajo do izraza. Za kaj pravzaprav gre. In tdo ima prav, je izstopil poročil, ki prihaja iz enih sproti labotov, pracej težko razbrati. Vodstvo alžirskega političnega gibanja je razdeljeno v trenutku, ko bi bila enost za koristi Alžirije bolj dobrodošla. Ta zavest je počasi začela tudi prevladovati v razdeljenem alžirskem družinskom krogom. Zgodovinske izkušnje družinskih razprav v Konagu namreč kažejo, da se v takšne spore ubičajno vedno vmesa tujina. To pa bi bilo za usode Alžirije skrajno nevarno.

TRIJE ALŽIRSKI VOJAKI

Mnogi so pripravljeni, da povsod za razcep v alžirskih vrstah Isčejo v odpustitvi treh alžirskih vojakov, vodilnih poveljnikov

alžirske armade. Za svetovno javnost se je alžirski zplet začel z ukazom začasne alžirske vlade, da se vse oborožene sile nagovarjajo na pokoritino vlad. Z istim ukazom so zaradi »zločinske dejavnosti« raznesili tri vodilne vojaške osebnosti al-

telje alžirske vojske? Zakaj je Ben Bela prav v tem trenutku izrekel svoje pomislike glede vrede? Cepav so sporni razlogi na prvi pogled precej protisojni, nihče ne zanika njihove medsebojne vzročne zvezne.

DVA TABORA

Vzroki za razcep v vrstah alžirskega osvobodilnega gibanja so starejši, kot jih na prvi pogled pričakoval. V sedemletni borbi, v katero so vstopili politični voditelji različnih prepričanj in smernic, zaradi poglavitve naloge – boja proti sovražnikom Alžirije, notranja nasprotja niso prihajala do večjega izraza. Ce se od časa do časa izbruhnila, so jih zadušili pred pretečo alternativo poraza. Vendar pa se razlike v ocenjevanju alžirske revolucije stare skoraj toliko kot revolucija sama. Spor, ki je prišel v javnost, ni tako nowega datumna. Kaj zbljuje in kaj loči dve osebnosti alžirske revolucije Benheda in Ben Bela? Preden je prišlo do alžirske vstaje, sta bila oba voditelji alžirske mladine. Oba je vrgla na površje vstaja. Benheda je pisal članek, Ben Bela pa je bil na čelu ilegalne organizacije, ki je začela z uporom. V začetku leta 1954 so Benheda zaprise francoske oblasti in ostal je v zaporu do leta 1955, ko so ga s silo osvobodili iz zapora. Po dolgih letih se je s puško v roki prebil do ministrskega stolnega v začasni alžirski vladi, v kateri je sedaj predsednik. Pa tudi Ben Bela je spoznal francoske zapore, se preden se je začela vstaja. Obsojen je bil na sedem let zapora. Iz zapora pa je pobegnil v

Kairo in postal glavna osebnost v alžirski vstaji. Dve leti je bil Ben Bela med prvimi političnimi voditelji, ki so zanetili upor na začodu Alžirije, dokler ga niso z letalom ugrabil francoske oblasti. V francoskih zaporih se je držal kot prekaljen nacionalni junak.

DEJANSKE RAZLIKE

Nekateri poznavaveci alžirskih razmer skušajo vsa nesoglasja, ki so po splošni sodbi precej nepridakovana, spraviti na raven evianskih sporazumov. Benheda z večino v vladu naj bi zagovarjal sporazum, Ben Bela pa izvajanje evianskih dogovorov nasprotuje. Najbrž pa Evian ni pravi razmejljiveni kamen sedanjega zapleta. Videti je, da se ta spor med Benheda in Ben Belo, ki ni podal ostavke na svoj položaj v vladu, tiče bolj razvojne poti alžirske države. Nekateri trdijo, da Ben Bela zagovarja enopartijski sistem in »ostrejšo« smer v reševanju socialnih krivic, ki so jih nasledili od kolonialnih oblasti. Benheda pa zagovarja večpartijski sistem in »mlajšo« smer v odpravljanju socialnih krivic. Benheda naj bi tudi sprejel staro Burqibino načelo: zahtevaj toliko, kolikor moreš dobiti in potem zahtevaj več. To načelo naj bi uveljavili v odnosu do Francije. Drugi zoper pravijo, da se Benheda in Ben Bela v bistvu popolnoma strinjata, ločita pa se glede vloge in pomena, ki bi jo imela ALN v prihodnosti. Manj ponesrečen trenutek, da se odstranijo sedanje razlike, seveda ni mogel biti izbran. V tem se večina strinja.

PREDSEDNIK ZACASNE ALŽIRSKE VLADE BENHEDA, KI JE GOVORIL V ALŽIRU. V GOVORU NI OMENIL SPORA Z BEN BELO

Rekli so .

Hidrogenka bomba ne dela razlik, pred njo so vsi ljudje enaki: belci, rumenci in črni, verni, ateisti, progresivi in konzervativci.

Nikita Hruščov, sovjetski ministriški predsednik

Mnogi znanstveniki so se opredeli v svojih raziskovalnih na zvezde in vesolje, da bi se izognili dilemi svoje lastne vesti. Ta jih je pekla pri raziskavah stvari, ki se dogajajo na »mrtvi zvezdi«, na kateri živimo.

Robert Watson, angleški izumitelj radarja

Razumen, da moramo imeti kino, vendar ne razumen zakaj ljudje zabavajo tja. Če mi bo le mogoče, bom preprečil, da bi se v Izraelu uvedla televizija.

David Ben Gurion, izraelski ministriški predsednik

Zena se počuti staro žele tukrat, ko se o njej ne govorovi več kaj slabega.

Collette, francoska pisateljica

Koketiranje je talent, da se pridobi tuje srce, ne da bi izgubil svojega.

Brigitte Bardot

Da se obrani knjiga, so potrebne platnice. Enako velja za žene. Moški, ki dojamajo to modrost, oblečijo svoje žene v krzno.

Francoska filmska igralka

Brižem po svetu

BEN BELA, KI SE JE SELE PRED DVEMA DNEVOMA VRNIL V ALŽIRIJO

Zenske vojske: načelnika glavnega štaba polkovnika Bumedijsenja in še dva vodilna poveljnika – Slimana in Mendžilja. Kmalu je svet potreslo sporočilo podpredsednika vlade Ben Bela, ki goveri o »nevarnosti tega sklepova, ki pomeni noč v hrbot alžirskih vojakov«. Ben Bela je hkrati povedal, da nasprotuje sklepnu vlade. Tri dni pred sklepom vlade sta polkovnik Bumedijsen in komandant Mendžil zapustila mesto Garidmaj na alžirsko-tunizijski meji in odpotovala v »neznanico smer«. Tretji razrešeni oficir pa je bil pri prici priprt.

Kdo so trije »neverečni vojaki«? Polkovnik Bumedijsen je eden izmed redkih, ki so dali tako velik delež alžirskih oboroženih vstaj. Uveljavil se je z vojaškimi akcijami na področju Orma, kjer so bili ostanki kolonialistične oblasti najtrdnejši. Vsi se strinjajo, da je njegov ugled v vojski precejšen in nedvomljivo. Tudi ostala dva razrešena vojaka sta sodelovala v uporu od prvih začetkov. Major Sliman je bil član alžirske delegacije, ki je podpisala evianski sporazum.

Kaj je privedio Benheda vodilo tako daleč, da je tako težko obtožila ugledne vodi-

globus • globus • globus

• PETER KRAUS IN SODISCE

Obledeli zvezdnik popevk se je izmaknil sodišču iz Salzburga, ki ga je obseglo kraje in ker je brez dovoljenja nosil orožje, češ da je povabilo k razpravi prepozno prejet. Menda je ob svojem obisku v Avstriji brez orožnega lista ustrelil 2 pomlaka (vrsta ptice).

• VATIKAN IN FILM

Marilyn Monroe je prvi v svoji karieri vzbudila pozornost vatikanskega časopisa »Osservatore Romano«. Ledeni Venera se je med snemanjem za 20th Century-Fox Production »Something's got to give« med kopalno sceno iznebila celo ozkoga, kožno barvnega trikota. Kljub svoji »živovoljni vnemi« je bila

kmalu nato odpuščena pri snemanju, zakaj 20-krat je neopravičeno izosiala od snemanj. Monroe se je naknadno opravičila, češ da je bila močno prehlajena. Vatikanski list je njeni opravičilu takole komentiral: »Neverjetni del zgodb je, da se niti režiser niti producent nista spomnila prehladu, ki je nastal s tistim kopeljo. Preprosto spoštovanje do volnemega slednjega perila bi bilo korisno za moralno zdravje.«

• SLABIZ PRAVOPISA

Gospodu Alecu Guinessu – angleškemu filmskemu igraču – je hotela bostonška univerza podletiti doktorski naslov za literaturo. Cest je odškolil, češ da je slab v pravopisu. Guiness je bil nato imenovan za doktora filozofije.

Pariz

Na dosmrino ječo obsojeni voditelj skrite teroristične organizacije OAS general Raoul Salan pripravlja v pariških zaporih svoje memoare, ki bodo izšli v treh knjigah. V prvi knjigi namerava general Salan opisati indoklajsko vojno in obširno pisemsko izmenjavo z generalom de Gaulлом.

Mesto preveliko za oči

Moskva je pojem za mesto, legenda in zbirka starin. Ce se širi v daljave, ne more dvigati svojih rok v nebo. Moskva pa kljub temu noče ostati pri tleh. Preselila se je na Lenineve gore z možgani in mladostjo.

SPOMENIK LOMONOSOVU

Za ogled Lomonosove univerze na Leninskih gorah smo dobili posebne vodnike.

Lomonosova univerza je druga najvišja zgradba v Evropi; višji je menda samo Eiffelov stolp v Parizu. (V bližini Moskve že gradijo televizijski stolp, ki bo višji, in tako bodo zopet prvi v Evropi.) Univerzo je gradilo 300 mladinskih brigad 3 leta. Graditelji so se leta 1949, ko je bila dograjena, vpisali kot prvi slušatelji. Stavba s svojimi 370 bloki zavzema 320 ha zemljišča, ima 33 nadstropij, skupaj s stolpom pa je visoka 240 m. Na vrhu stolpa je 12.500 kg težka zvezda, v kateri je soba s prostornino 14 kub. metrov. Levo in desno od najvišjega dela stavbe je nad dvajsetim nadstropjem na eni strani ura na drugi pa barometer, vsak od njiju s premerom 9,5 m. V univerzi je v 42 dvoranah razvrščena univerzitetna knjižnica. Pot skozi vseh 600 sob in nešteto hodnikov je dolga 145 km, če pa bi se v vsaki sobi zadrževal le 2 uri, bi bil v stavbi nepretrgoma več kot 4 mesece. To in še druge univerze v Moskvi obiskuje 500.000 študentov, od teh jih je približno 11.000 iz tujine, največ iz azijsko-afriških držav.

Leninske gore so majhna vzpetina nad reko Moskvo. Od tu imajo lepo speljano smučarsko skakalnico. Posebno pa je lep pogled na panorama Moskve, ki leži pod teboj, le pa sega dalj, kot nene oko.

Ko smo se vračali iz Leninskih gora, smo si ogledali še letno v zimsko kopališče. V tem kopališču vodo segrevajo tako, da je njena temperatura poleti in pozimi 28°C. V kopališču, kjer se vsak obiskovavec lahko kopa le eno uro, pride dnevno tudi do 30.000 kopavcev.

MOSKOVSKA NEDELJA

Nedeljo, drugi dan bivanja in ogledovanja Moskve, smo začeli v Kremlu. Kremeljski zidovi in kremeljski stolpi so nam iz raznih fotografij in opisov več ali manj znani. Moskovski Kremelj stoji že od konca 15. stoletja. Na vseh petih stolpih stojijo zvezde, ki tehtajo različno - od 1 do 5 ton. V vsaki zvezdi pa sveti žarlica z močjo 5000 W. Državna zastava se iz Kremuja vije že DALISCE

od 12. februarja 1918, kar je v posebnem dekreту to ukažal Lenin. Ura na kremeljskem zvoniku, katere mehanizem tehta 6 ton, v primeru pa meri 6 m, kaže točen moskovski čas. Vodnik nam je pripovedoval, da je bila ura med revolucijo pokvarjena, izračune za nove uteži je npravil Lenin in od takrat kaže točno. V Kremelu je za obiskovavca odprtih le nekaj stavb. Večji del pa ni dostopen, ker služi za državni posli. Povsod, kjer pa je dostop mogoč, se ljudi kartate.

Orožarska palača bi po mnenju morala nositi ime »kremeljska zakladnica«, saj so v njej zakladi iz carskih dvorov. Tudi v tej zakladnici se vidi, kako so si gospodarji carske Rusije na račun siromašnega prebivavšta grmadili neizmerna bogastva. Po smrti carice Elizabete so ugotovili, da je imela 10.000 dragocenih objektov, nekatere, ki so vezene z zlatom, so razstavljene v tem muzeju. V zakladnici so prestoli, žezla in krone russkih carjev. V posebni dvorani stojijo same lepo izrezljane in okrašene kočije, v eno pa je vpreženih 6 (lesenih) belcev, tako da je vidna dragocena konjska vprega. V velikih steklenih izložbah so razstavljeni po vrsti, kakor so se vstili vladarji, njihova slavnostna oblačila, orožje, sedla, obutev, jedilni pribori, čaše, vreči itd. Vse to je vdelano srebro, zlato in drago kamnje. Posebno lepa je kolekcija 1000 krožnikov iz japonskega porcelana. Spet v drugi dvorani visijo slike vladarjev in njihovih družin, pod njimi pa so razstavljeni darovi, ki so jih ob kdo ve kakšnih priložnostih dobivali iz tujine.

CAR S KRONO GRE SKOZI POSEBNA VRATA

Carski hram je lepa cerkev, kjer so bili obredile ob koronanjih carjev; vsak novo kronani car je iz cerkve odošel v kremeljske dvorane skozi posebna vrata, z veliko trgovske hišo GUM ki so jih odprili le za take slovesnosti. Tam je še vedno prestol Ivana Groznega. Druga kremeljska cerkev je obenem tudi grobnica nekaterih carjev.

Na enem izmed dvorišč stoji kot spomenika tudi carski top in carski zvon. Carski top, ki so ga izdelali leta 1689, tehta 40 ton, posebne granate, ki so jih izdelali, pa tehtajo vsaka po 1 tonu. Ta z mnogimi okrasni okrašen top ni nikoli služil svojemu namenu. Iz njega niso nikoli strejali. Danes je, kot star velikan, predmet občudovanja. Nedaleč od njega stoji carski zvon, tudi ta je pravi velikan med vrstniki - zvonovi. Zvon je umetnila iz 18. stoletja. Izdelan je bil v Kremelu v letih 1733-1735. Ko pa je 29. maja 1737. leta v Kremelu izbruhnil požar, se je zvon močno segrel, ob gašenju pa ohladil, tako da so na njem nastale razpoke. Zvon so stali in ga ponovno odilili, nato pa so ga pustili »starati« skoraj 100 let. V letu 1838, ko so zvon ponovno hoteli dvigniti v zvonik, se je velik kos odломil, od takrat pa kot zgodovinska znamenitost stoji v Kremelu - na tleh. Zvon, ki tehta 200 ton, ima premer 6,60 m, visok pa je 6,14 m. Velik odbiti kos, ki stoji ob njem pa tehta 11,5 ton.

RDEČI TRG

Iz Kremuja smo odšli na Rdeči trg. Če v carski Rusiji so, kakor danes,

trg imenovali »Krasnaja ploščad«, Ime »krasna« je zanje po tuje pomenilo »lepa«, po revoluciji pa so spremenili samo smisel in je ostala »rdeča«. Rdeči trg je z ene strani zaprt z zidovi Kremlja, kjer stoji tudi Mavzolej, z druge pa z veliko trgovsko hišo GUM koncu pa stoji cerkev sv. Vasilija, ki je bila postavljena kot spomenik zmage nad Tatari. Na tem velikem prostoru so vse slavnostne parade v Moskvi, ob takih prireditvah predstavlja Mavzolej tudi slavnostno tribuno. Na največjih vojaških parad je bila 7. novembra 1941, ko je bila nemška vojska tik pred Moskvo in ko so Nemci za svoje vojake izdejali nekaj vagonov odlikovanj, ki bi jih razdelili ob zavzetju mesta. Druga pa je bila 24. junija 1945, ko je 200 vojakov položilo v vznožju Leninovega mavzoleja zaplenjene nemške zastave.

VRSTA PRED MAVZOLEJEM

Vsak domač ali tuj turist obišče v Moskvi Mavzolej, v katerem sta bila v času našega obiska shranjena v steklenih krstah ne oba umrla sovjetska voditelja Lenin in Stalin. Ker je bila nedelja, je bila vrsta, v kateri so ljudje čakali v parih za obisk Mavzoleja, dolga več kot kilometr. V vrsto si lahko prisel na začetku ulice, ki je bila v ta namen zaprta. — Pred začetkom ulice in vrste, ki sta jo urejala dva mileničnika, je čakalo še nekaj stotin ljudi. Naša skupina je, kot skupina tujih državljanov, imela prednost, šli smo naprej in se uvrstili nekje v sredini. Ljudje so se nam brez vsakega negodovanja lepo razmaknili. Po Rdečem trgu je bilo na stotine sprejavcev, nikogar pa nisem viden, da bi nedisciplinirano stopil v vrsto. V približno polurem čakanju smo imeli dovolj časa, da smo kmili golobe in si bolje ogledali Mavzolej, ki je zgrajen iz velikih kosov črnega in sivega marmorja. Ker sva bila s prijateljem zadnja v vrsti, sva imela čas tudi za pomenek z dvema dekletoma iz Novosibirške, ki sta se za nekaj dni ustavili v Moskvi, potovali sta na Krim. Dekleti, sta se med drugim tudi spomnili da sta nekje slišali ali brali, da je Jugoslavija dežela, ki je iz socialističnega prestopila v tabor kapitalističnih držav.

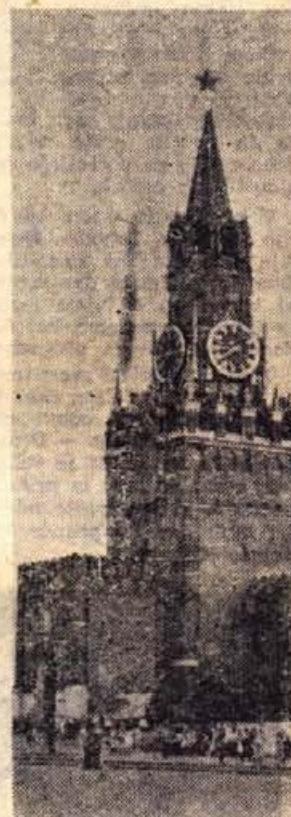
Pred Mavzolejem stojita na častni straži, nepremično, kakor da sta izklesana iz kamna, dva vojaka-gardista. Častna straža se točno takrat, ko udari kremeljska ura, menjajo vsako uro.

V Mavzoleju, kjer sta bili osvetljeni obe knuti, se je mimo trupel nešlično pomikala vrsta ljudi. Lenin, skromen, kot je bil, leži v knuti v civilni obleki, brez kakršnega kolik odlikovanja. Levo od njega pa Stalin v modri uniformi generalissima, z vidnim našivki in odlikovanji. Kult osebnosti, ki so ga ob sodili šele pred kratkim, je viden tudi tu.

TONE POLAJNAR

SVERDLOVSKI TRG V MOSKVI. V OZADJU JE SVETOVNO ZNANO VELIKO GLE-

TELEVIZIJA - NAVADA ALI RAZVADA

NAJBOlj NALEZLjIVA BOLEZEN SODOBNOSTI — CLOVEK URE DOLGO SEDI PRED TELEVIZIJSKIM ZASLOM, DOKLER NAPOSLED NE DOBIRANE NA ŽELODCU — TELEVIZIJA JE POSTAVILA NA GLAVO VSA PRA-VILA O DRUŽINSKI SKUPNOSTI

● Redki so tehnični izumi, ki bi tako spremenili človeka, kot je to storila televizija. Lastniki televizijskih sprejemnikov so postali sužnji tehničnega izuma, ki jih ure dolgo drži v napetosti, da spremljajo dogodke na zaslonu in pri tem pozabljajo živeti, tako kot so bili navajeni njihovi očetje. Vse manj je razvedrila, ki so ga poznali v družinskem krogu še pred vojno. Televizija je postal sredstvo, ki zbirja okoli sebe vse družinske člane, jih zaposljuje in prečuje, da bi se drug drugemu posvečali.

V ZATEMNJENIH SOBAH

Število televizijskih naročnikov se je v zadnjih letih precej povečalo. Že leta 1960 je bilo na svetu okoli 94 milijonov televizijskih naročnikov. Potrebno bi bilo zbrati več značilnih podatkov, da bi lahko spoznali ukus različnih narodnostnih sredin na televizijskem zaslonu. V glavnem pa je odnos med zabavnimi in poučnimi oddajami skoraj povsod v nekem izenačenem razmerju. Televizije, pri katerih so množične izkušnje največje, so v Evropi britanska, švedska in danska, onstran luže pa ameriška in kanadska. Vendar moramo takoj naglasiti, da so med njimi kljub temu precejšnje razlike. Ameriške televizijske sprejemnike napajajo izključno privatne televizijske družbe, medtem ko je v večini evropskih držav televizija državna ustanova. V Veliki Britaniji in Kanadi od neštetih držav poznajo tako imenovan izmenični sprejemnik ali mešane sporedne. V Ameriki tudi najbolj popularne oddaje prekinjajo z reklamnimi vložki, ker je reklama eden izmed virov dohodka privavnih televizijskih družb. Za evropske pojme bi bile takšne prekinivne zanimivih oddaj nedopustna prednost.

Televizija se na različne načine trudi, da bi odkrila okus občinstva. Podveti so mnogi ukrepi, da bi se spred prilagodil okusu občinstva. Občinstvo si kljub temu še ni zacetilo ran na želodcu. V Ameriki so šli z okusom občinstva tako daleč, da so ukinili vsa dramski dela, na spredu pa so ostali samo policijski filmi, westerni, razni na pol gledališki na pol varieteški vložki, ki so povezani z neko slavno osebnostjo. Na ameriški televiziji je znan tudi neki moralni zakon, ki prepoveduje na zaslonih brezbožnost, nesramežljivost in prostastvo. V kakšni meri te prepovedi pomagajo iskatki boljši sporedi in v kakšni meri se jih držijo, je težko dognati.

POBOŽNA IN BREZ-BOŽNA EVROPA

Britanska in kanadska televizija sta mešanica državne in private televizije. Za britansko televizijo je dognano, da je precej vzgojna. Angleži gledajo Hamleta, Kralja Leara, dramski dela Eliota in pre-

STEVIČNI VPLIV TELEVIZIJE

Med vsemi deželami na svetu je bila Nemčija prva, ki je poznala televizijo. Leta 1935 so že začeli s televizijskimi oddajami. Leto dni pozneje se je Nemčiji pridružila Velika Britanija. Naslednje leto je televizija vstopila v Francijo. Leta 1938 pa so začeli z oddajami v Sovjetski zvezri in na Japonskem. Združene države so televizijo uvedle leta 1941, vse ostale države, med njimi tudi Jugoslavija, pa po vojni.

Glavne velesile v televiziji so ZDA, ki imajo 54 milijonov televizijskih sprejemnikov, Velika Britanija 12 milijonov, Japonska 8 milijonov ter Sovjetska zvezda in Zahodna Nemčija vsaka po šest milijonov televizijskih sprejemnikov. Največ televizijskih oddajnikov ima Japonska 891, ZDA 634, Zahodna Nemčija 417 in Sovjetska zvezda 300. Zanimivo je, da ima tako velika držela, kot je Indija, samo en televizijski oddajnik.

V Evropi sta edini državi, ki nimata televizije, Grčija in Turčija, v Afriki in Aziji pa so države, ki nimajo televizije zelo številne. Na sploš-

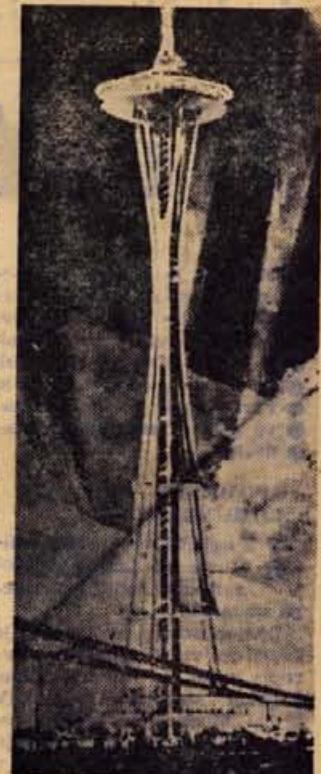
no imajo v Afriki samo štiri države televizijo: Alžirija od leta 1956, Nigerija od leta 1959 in Rodezija ter ZAR od leta 1960.

V petnajstih letih po vojni je televizija dobesedno osvojila svet. Tako hitro se širi, da statistika zastara, še preden je zapisana na papirju. V začetku letosnjega leta so v 69 državah na svetu našeli 2900 televizijskih oddajnikov in 114 milijonov sprejemnikov. Televizija že zajema skoraj pol milijarde ljudi. — Dve celini — Amerika in Evropa prednjačita v televiziji. Na teh dveh celinah je 92 odstotkov vseh televizijskih sprejemnikov na svetu in 2874 oddajnikov. Med celinski prenos televizijskih sporedov s pomočjo umetnih satelitov bodo nedvomno še bolj razširili televizijsko mrežo na svetu.

Na Ameriko odpade 884 televizijskih sprejemnikov in 65,5 milijonov sprejemnikov, kar pomeni 58 odstotkov celotnega števila televizijskih sprejemnikov na svetu.

S Sovjetsko zvezo ima Evropa preko 1790 televizijskih oddajnikov in 38,8 milijonov sprejemnikov (34 odstotkov svetovnega števila).

Afrika ima okoli 200.000 sprejemnikov in 16 televizijskih oddajnikov. V primerjavi z Jugoslavijo, ki ima 100 tisoč sprejemnikov in 12 televizijskih oddajnikov, je to številu zelo nizko.

RAZSTAVNI STOLP V AMERIŠKEM MESTU SIETLU. STOLP SO ZGRADILI ZA SVETOVNO RAZSTAVO. S TERASE STOLPA SE LEPO VIDIMO BLIŽNJE PLANINE

Zanimivosti

ZANIMIVOSTI ● NOVI MOST NA RENI

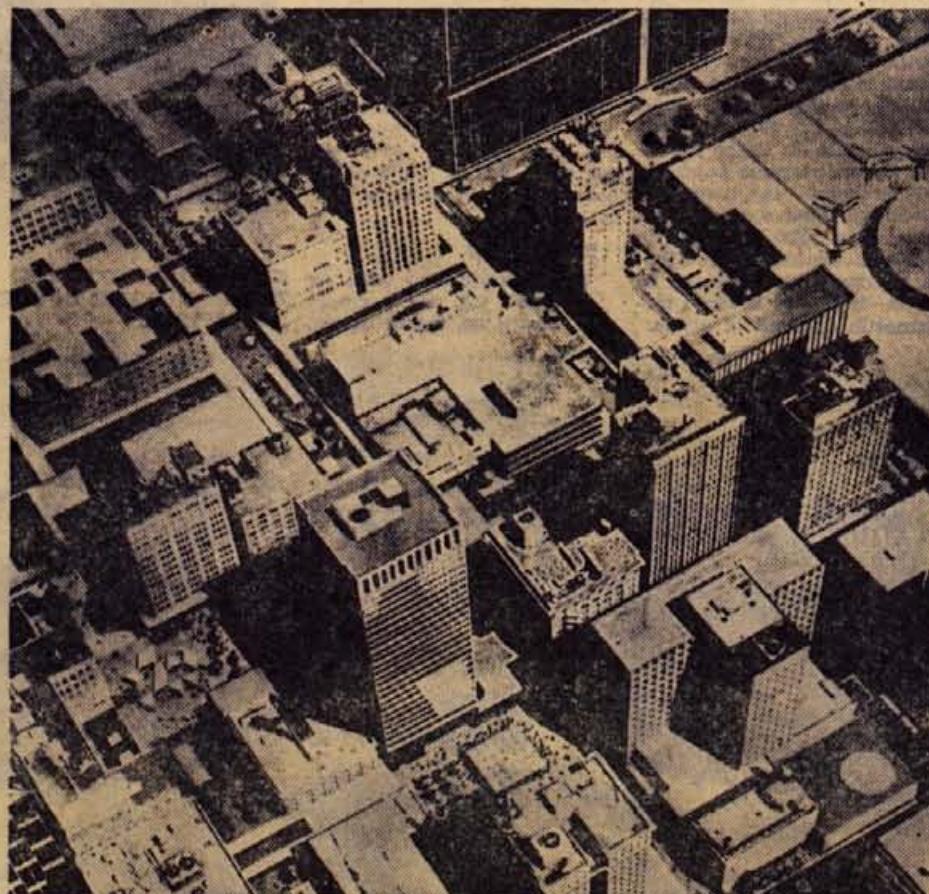
V tem letu bodo pričeli graditi nov most na reki Reni v bližini Kölna. Most bo dolg 1.300 metrov in širok 33 metrov. Izgradnja mostu bo velenja okoli 109 milijonov DM, delo pa bo trajalo približno 3 leta. Novi most bo razbremeniil promet. Kljub temu, da je preko Rene že osem mostov, jih še vedno primanjkuje, zakaj dnevno zdrvi preko mostov več kot 200.000 avtomobilov.

● LETALO NA RAKETNI POGON ZA 8 OSOB

Velika francoska tovarna letala, ki izdeluje poznana letala »Caravelle«, ima v načrtu, da izdelava dvomotorno raketno letalo za 8 osob. Letalo bo namenjeno poslovnim ljudem. Za vzlet bo potrebovalo samo 1000 metrov dolgo stezo. Maksimalna hitrost: 835 km na uro. Prihodnje leta ga bodo razstavili na letalski razstavi v Parizu.

● LETNO 2 MILIJONA HLAĐILNIKOV

Na Japonskem bodo letos izdelali več kot 2 milijona hlađilnikov. Cez tri leta pa bo hlađilnikov za 8 milijonov več. Velika industrijska podjetja delajo poizkuse z novimi elektronskimi hlađilniki, zakaj njihova proizvodnja bi bila mnogo enostavnejša od dosedanje. Pred minuto voljno je bilo na Japonskem 12 tisoč hlađilnikov. Pred 9 leti pa so jih na leto izdelali le 4000.

V AMERIŠKIH MESTIH TAKSNI PRIZORI NISO REDKI. ZRAVEN VISOKIH NEBOTICNIKOV GRADIJO PRITLIKAVE STAVBE, KAR PA ZELO UCINKOVITO VPLIVA NA IZGLED MESTA. SKLADNOST DVEH SKRAJNOSTI IMA TUDI ARHITEKTONSKE UCINKE

Dvojčici z zraščenima glavama

V pariški bolnici so operirali deklici, ki sta prišli na svet z zraščenima glavama - Primer, ki je zelo redek, uspešno ozdravljen

● V pariški bolnišnici so izvršili v preteklih dneh operacijo, ki je izvajala senzacijo v javnosti in v medicinskih krogih vsega sveta. Operirani sta bili siamski dvojčiči, katerih glave so bile zraščene. Z radiografskim pregledom je bilo ugotovljeno, da bo žena siromašnega delavca rodila dvojčice, katerih glave so zraščene. Bil je izreden primer - dr. Rancone se je znašel v neprijetnem položaju, zakaj to je moral povedati bodoči materi. Poklical jo je v svojo pisarno in z blagim glasom pričel:

Rodili boste dvojčice, na žalost sta otroka med seboj zrasla in bomo morali s car-

NA ZUNAJ NI VEC NOBENIH ZNAKOV, DA BI BILA DEKLICA PRED OPERACIJO ZRASCENA S SVOJO SESTRO

bilo velikega pomena, ker je v tej polovici tudi možganski center govora. Odločitev je padla. Med operacijo pa je zdravnik odprtih nekaj, kar ga je osupnilo. Med možgani obeh deklic ni bilo membrane, ki bi ju ločila in je bila vsa masa med seboj zraščena. Takega primera se nikdar ni imel. Zdravnikov scalpel je hitro prodri v možgansko maso in znaten del je odsekal proč od možgan na smrt obsojene dekllice Françoise. Nato je pokrili možgane s tanko membrane, ki jo je vzel od placente nekega dečka, rojenega dan pred operacijo. Oprtino lobanja je nato pokrili s tankim listom iz plastične mase. Operacija je trajala 4 ure. Vsi so pričakovali, da bo Françoise umrla še pred končano operacijo. Toda

ZA ZIVLJENJE IN ZA SMRT JE SLO PRI TEH DVEH DVOJCICAH, KI STA IMELI ZRASCENE GLAVE. OPERACIJA JE PO ENOMESECNU ODLAGANJU TRAJALA STIRIURE. USPELA JE IN SEDAJ OBE DEKLICI ZIVITA

preživelja je operacijo; pretekla sta 2 dneva in deklica je še vedno živila. Dva dni po operaciji je zdravnik pregledal Françoise in ugotovil, da se bo morda dalo tudi nje rešiti. Odhitek je k materi dvojčic in jo vprašal, če bi žrtvovala del svoje kože, da bi z njo pokrili dekličino lobanje. Seveda je mati takoj privolila. Najprej je pokrili možgane s tankim slojem epiderma, ki ga je vzel z vratu male Françoise. Nato je z desnegata stegna odvezl materi zgornjo plast kože dvakrat v velikosti 30×7 . To je prenesel na dekličino lobanje. Françoise je vse dobro prestala. Prenesli so jo na oddelok za dojenčke.

Nemogoča operacija je popolnoma uspela. Dvojčici sta zasedla popolnoma zdravi in normalni.

PO OPERACIJTI LEZITA PREJ ZRASCENI DEKLICI 2E V SAKA V SVOJEM LEZISCU

Pomenki ob dnevu šoferjev

NE MISLI, DA SI DOBER SOFER, CE VOZIS VEDNO HITRO. DOBRO SOFIRATI NE POMENI HITRO VOZITI, AMPAK OBVLADATI SEBE IN RAZMERE NA CESTI!

● Pred devetnajstimi leti, 13. julija 1943. leta, ko so partizanske enote spet napadale metropoli Suhe krajine - Žužemberk, ki je hdo več kot dolikokrat menjala svoje gospodarje, so v napadu prvič sodelovala vse razpoložljiva motorna vozila. V spomin na ta prvi motorizirani napad praznuje vsako leto ZDРУЖЕЊЕ ШОФЕРЈЕВ ИН АВТОМЕХАНИКОВ LRS svoj stanovniški praznik - DAN ШОФЕРЈЕВ.

Ob letošnjem prazniku posredujemo nekaj srečanj, mnjenj in vtipov.

INTERVJU V KR 18-81

Nismo šli predaleč, Ustavili smo se kar na kranjski avtobusni postaji, ki je že skoraj premajhna, zakaj v sezoni odpe-

lje z nje vsak dan 100 redin in okoli 100 delavskih avtobusov. Vstopili smo v avtobus z oznako KR 18-81, last

«Autoprometa», ki vozi na proggi Ljubljana-Kranj-Bled,

Upravlja ga MIRKO KANALEC. Izbrali smo sleherni postanek za razgovor. Več kot

dvajset let je za volanom, doma je sicer blizu Kobarida, vendar si je v zadnjih 8 letih pridobil domovinsko pravico v Kranju. Zato tudi izkoristil vsak prosti čas, da vrže v Savo trnek, ob čemer se najbolj spocije. In vsi ti leta so mu zaupana naša življenja.

● Slišali smo, da ste že blizu pogojev za «FAP» na-

grado?

● In kaj boste počeli z na-

gradom?

● »Haja, o tem je pa še pre-

zgodaj govoriti, zakaj lahko se mi v zadnjem trenutku kaj pripeti... Kaj bom počel

a stolisočaki, ki jih tovarna podeli za nagrado vsakemu šoferju, ki prevozi 150.000 km brez določenih okvar? Po vsej verjetnosti jih bom uporabil za lep dopust za svojo 4-člansko družino.«

● Najnevarnejši odsek ce-

ste na vaši relaciji?

● »Nedvomno 11 km od Bi-

strice do vrha Črnivec: ozka,

strma, z nepreglednimi ovini-

ki. Sicer pa jo poznam kot

(Nadaljevanje na 11. strani)

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. ur. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. ur ter radijski dnevniki ob 19.30 ur.

SOBOTA - 14. julija

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Tri pesmi o mamicu in drugi skladbe Mihaela Rožanca
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Zabavni kaleidoskop
- 9.45 Poje Planinski orkester
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Joao Hammond in Charles Craig s tremi popularnimi dueti
- 11.30 Zabavna glasba na valu 327,1 m
- 12.05 Kvintet bratov Avenik
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Šaša Kravos: Obiranje breskev in obdelava zemlje po pobiranju pridelkov
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Orkester New-Yorške filharmonije dirigira Leonard Bernstein
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Zabavni orkestri
- 15.40 Nekaj Aljaževih in Jerebovih zborov
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.50 Ansambel Mojima Sepeta
- 18.10 Violina in klavir
- 18.34 Pojo zabavni zbori
- 18.45 Naši popotniki na tujem
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20. Domati napevi za sobotni predvečer
- 20.20 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Ce je že res - potem na ples

NEDELJA - 15. julija

- 8.00 Mladinska radijska igra: Dečki z rdeče obale
- 8.35 »Juto« in druge klavirske skladbe za mlade poslušavce izpod peresa Sergeja Prokofjeva - izvaja pianistka Silvia Hraščevič
- 8.50 Zabavna mediga
- 9.50 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.46 Mladostne skladbe
- 10.00 Se pomnite tovarši...
- 10.30 Promenadni koncert simfoničnega orkestra »Philharmonia«
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Steven Mokranjac: Kozar in IX. rukovet
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Slovenske narodne v priredbi Karla Pahorja za soli, zbor in orkester
- 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Trikrat pet
- 15.30 Mozart in Balakirev
- 16.00 Humoreska tega teden
- 20.45 Kulturni globus
- 21.00 Glasbena mediga
- 21.00 Koncert Zagrebske filharmonije, dirigent Fritz Rieger
- 22.50 Literarni nočturno
- 23.05 Zadnji ples pred polnočjo
- 9.46 Gioacchino Rossini: Kvartet št. 1 v F-duru
- 19.05 Glasbene razglednice za flauto, klarinet, rogo, fagot
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Odlomki iz opere »Vaški vedež« Jeanne Jacques Rousseauja
- 11.15 Clovek in zdravje
- 11.25 Zabavni kaleidoskop
- 12.05 Domače polke igra Vaški kvintet
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Babnik: Kako poceniti čebeljo proizvodnjo
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Orkestralni odlomki z odra
- 8.05 Nocoj se mi je sanjalo...
- 8.25 Ob zvoki zabavne glasbe
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Bogo Leskovec: Domovina - simfonija v enem stavku
- 9.45 Nehama Haendel poje izraelske pesmi
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Papandopulova sonata in Hatzejevi samospeli
- 11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite - ime mi je Cox
- 11.31 Majhni zabavni ansambl
- 12.05 10 minut z Zadovoljnimi Kranjeni
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Ljubezen in Traviate
- 15.20 KZRTVL p. v. Rada Simonitija poje slovenske in dalmatinske narodne skladbe
- 15.40 Lipovškove in Skerjančeve skladbe
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Bojan Adamić: Plesalka
- 18.10 Fawn in njegova flauta
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Naš varietete
- 21.00 Veliki zabavni orkestri tegu tedna
- 22.15 Pavle Dešpalj: Koncert za violinu in orkester, solisti Ivan Pinkava
- 23.05 Ples na valu 327,1 m
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Prizori iz 1. dejanja opere »Seviljski brivec«
- 13.30 Ludwig van Beethoven: Kvintet za klavir, obo, klarinet, rogo in fagot v Es-duru op. 16
- 13.56 Walter Giesecking zaigrana na klavir dve Schumanovi skladbi
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Igra Trio Dorka Skobrneta
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne v orkestralnem studiu
- 18.10 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Portret v miniaturi
- 20.15 Majhen koncert hornista Jožeta Falouta z novostmi iz francoske literature za rogo
- 20.30 Radijska igra - Zadeva Pinedus
- 21.27 Edward Elgar: Serenada za godala v e-molu
- 21.42 Malo instrumentov - veliko glasbe
- 22.15 Slavko Oster in njegovi učenci (vendar ne vsi...)
- 23.05 Vsem tistim, ki nas še poslušajo
- 17.05 Aria skozi stoletja
- 18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe - Jože Privšek
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe
- 8.05 Juriranje glasbeno popotovanje
- 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
- 9.25 Po strunah in tipkah
- 15.20 Naši pevci na tujem
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.10 50 minut turizma in
- 20.00 Pianist Nikita Magaloff v Ljubljani
- 21.10 Glasbena mediga
- 21.15 Jazz na koncertnem odru
- 22.15 Plesna glasba

- 8.05 Glasbena razglednice za romantične skladbe
- 19.05 Glasbene razglednice za vitezov in rimi odrov
- 20.45 Petnajst minut
- 21.00 Odložki iz opere »Vaški vedež« Jeanne Jacques Rousseauja
- 21.40 Mihovil Logar: Concertino simfonico za klarinet in orkester
- 21.50 Koncert jazz-a za godala
- 15.15 Kopavec za prijetno nedeljsko popoldne
- 18.00 Akcija - slovenški celovečerni igralni film
- 20.00 Violinist David Ojetrah in orkester Ljubljanske filharmonije pod taktilno Jevgenijem Mravinekom
- 20.40 Ciklus Mednarodne radijake in televizijske univerze
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvezci - odmerek s III. jugoslovenskega festivala jazz-a na Bledu
- 23.05 Zaplešimo twist in rock'n'roll
- 23.30 Zadnjo besedo ima George Gershwin
- 8.05 Arije za kolorurni sopran
- 8.40 Mali koncert lahke glasbe
- 8.55 P. Onirski tehnik
- 9.25 Josef Hayden: Koncert za flauto in orkester v D-duru
- 9.45 Trio Bardorfer s sekstetom bratov Pleško
- 20.00 Z melodijami okrog sveta
- 21.00 Nočna
- 21.30 Zvoki za labke noč
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Ljubezen in Ljubosumje
- 15.20 KZRTVL p. v. Rada Simonitija poje slovenske in dalmatinske narodne skladbe
- 15.40 Lipovškove in Skerjančeve skladbe
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Bojan Adamić: Plesalka
- 18.10 Fawn in njegova flauta
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Naš varietete
- 21.00 Veliki zabavni orkestri tegu tedna
- 22.15 Pavle Dešpalj: Koncert za violinu in orkester, solisti Ivan Pinkava
- 23.05 Jazz ob 21.11
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Prizori iz 1. dejanja opere »Seviljski brivec«
- 13.30 Ludwig van Beethoven: Kvintet za klavir, obo, klarinet, rogo in fagot v Es-duru op. 16
- 13.56 Walter Giesecking zaigrana na klavir dve Schumanovi skladbi
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Igra Trio Dorka Skobrneta
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne v orkestralnem studiu
- 18.10 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Portret v miniaturi
- 20.15 Majhen koncert hornista Jožeta Falouta z novostmi iz francoske literature za rogo
- 20.30 Radijska igra - Zadeva Pinedus
- 21.27 Edward Elgar: Serenada za godala v e-molu
- 21.42 Malo instrumentov - veliko glasbe
- 22.15 Slavko Oster in njegovi učenci (vendar ne vsi...)
- 23.05 Vsem tistim, ki nas še poslušajo
- 17.05 Aria skozi stoletja
- 18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe - Jože Privšek
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe
- 8.05 Glasbena razglednice za romantične skladbe
- 19.05 Glasbene razglednice za vitezov in rimi odrov
- 20.45 Petnajst minut
- 21.00 Odložki iz opere »Vaški vedež« Jeanne Jacques Rousseauja
- 21.40 Mihovil Logar: Concertino simfonico za klarinet in orkester
- 21.50 Koncert jazz-a za godala
- 15.15 Kopavec za prijetno nedeljsko popoldne
- 18.00 Akcija - slovenški celovečerni igralni film
- 20.00 Violinist David Ojetrah in orkester Ljubljanske filharmonije pod taktilno Jevgenijem Mravinekom
- 20.40 Ciklus Mednarodne radijake in televizijske univerze
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvezci - odmerek s III. jugoslovenskega festivala jazz-a na Bledu
- 23.05 Zaplešimo twist in rock'n'roll
- 23.30 Zadnjo besedo ima George Gershwin
- 8.05 Arije za kolorurni sopran
- 8.40 Mali koncert lahke glasbe
- 8.55 P. Onirski tehnik
- 9.25 Josef Hayden: Koncert za flauto in orkester v D-duru
- 9.45 Trio Bardorfer s sekstetom bratov Pleško
- 20.00 Z melodijami okrog sveta
- 21.00 Nočna
- 21.30 Zvoki za labke noč
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Ljubezen in Ljubosumje
- 15.20 KZRTVL p. v. Rada Simonitija poje slovenske in dalmatinske narodne skladbe
- 15.40 Lipovškove in Skerjančeve skladbe
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Bojan Adamić: Plesalka
- 18.10 Fawn in njegova flauta
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Naš varietete
- 21.00 Veliki zabavni orkestri tegu tedna
- 22.15 Pavle Dešpalj: Koncert za violinu in orkester, solisti Ivan Pinkava
- 23.05 Jazz ob 21.11
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Prizori iz 1. dejanja opere »Seviljski brivec«
- 13.30 Ludwig van Beethoven: Kvintet za klavir, obo, klarinet, rogo in fagot v Es-duru op. 16
- 13.56 Walter Giesecking zaigrana na klavir dve Schumanovi skladbi
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Igra Trio Dorka Skobrneta
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne v orkestralnem studiu
- 18.10 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Portret v miniaturi
- 20.15 Majhen koncert hornista Jožeta Falouta z novostmi iz francoske literature za rogo
- 20.30 Radijska igra - Zadeva Pinedus
- 21.27 Edward Elgar: Serenada za godala v e-molu
- 21.42 Malo instrumentov - veliko glasbe
- 22.15 Slavko Oster in njegovi učenci (vendar ne vsi...)
- 23.05 Vsem tistim, ki nas še poslušajo
- 17.05 Aria skozi stoletja
- 18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe - Jože Privšek
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe
- 8.05 Glasbena razglednice za romantične skladbe
- 19.05 Glasbena razglednice za vitezov in rimi odrov
- 20.45 Petnajst minut
- 21.00 Odložki iz opere »Vaški vedež« Jeanne Jacques Rousseauja
- 21.40 Mihovil Logar: Concertino simfonico za klarinet in orkester
- 21.50 Koncert jazz-a za godala
- 15.15 Kopavec za prijetno nedeljsko popoldne
- 18.00 Akcija - slovenški celovečerni igralni film
- 20.00 Violinist David Ojetrah in orkester Ljubljanske filharmonije pod taktilno Jevgenijem Mravinekom
- 20.40 Ciklus Mednarodne radijake in televizijske univerze
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvezci - odmerek s III. jugoslovenskega festivala jazz-a na Bledu
- 23.05 Zaplešimo twist in rock'n'roll
- 23.30 Zadnjo besedo ima George Gershwin
- 8.05 Arije za kolorurni sopran
- 8.40 Mali koncert lahke glasbe
- 8.55 P. Onirski tehnik
- 9.25 Josef Hayden: Koncert za flauto in orkester v D-duru
- 9.45 Trio Bardorfer s sekstetom bratov Pleško
- 20.00 Z melodijami okrog sveta
- 21.00 Nočna
- 21.30 Zvoki za labke noč
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Ljubezen in Ljubosumje
- 15.20 KZRTVL p. v. Rada Simonitija poje slovenske in dalmatinske narodne skladbe
- 15.40 Lipovškove in Skerjančeve skladbe
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Bojan Adamić: Plesalka
- 18.10 Fawn in njegova flauta
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Naš varietete
- 21.00 Veliki zabavni orkestri tegu tedna
- 22.15 Pavle Dešpalj: Koncert za violinu in orkester, solisti Ivan Pinkava
- 23.05 Jazz ob 21.11
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Prizori iz 1. dejanja opere »Seviljski brivec«
- 13.30 Ludwig van Beethoven: Kvintet za klavir, obo, klarinet, rogo in fagot v Es-duru op. 16
- 13.56 Walter Giesecking zaigrana na klavir dve Schumanovi skladbi
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Pridelite dneva
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Igra Trio Dorka Skobrneta
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne v orkestralnem studiu
- 18.10 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Portret v miniaturi
- 20.15 Majhen koncert hornista Jožeta Falouta z novostmi iz francoske literature za rogo
- 20.30 Radijska igra - Zadeva Pinedus
- 21.27 Edward Elgar: Serenada za godala v e-molu
- 21.42 Malo instrumentov - veliko glasbe
- 22.15 Slavko Oster in njegovi učenci (vendar ne vsi...)
- 23.05 Vsem tistim, ki nas še poslušajo
- 17.05 Aria skozi stoletja
- 18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe - Jože Privšek
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe
- 8.05 Glasbena razglednice za romantične skladbe
- 19.05 Glasbena razglednice za vitezov in rimi odrov
- 20.45 Petnajst minut
- 21.00 Odložki iz opere »Vaški vedež« Jeanne Jacques Rousseauja
- 21.40 Mihovil Logar: Concertino simfonico za klarinet in orkester
- 21.50 Koncert jazz-a za godala
- 15.15 Kopavec za prijetno nedeljsko popoldne
- 18.00 Akcija - slovenški celovečerni igralni film
- 20.00 Violinist David Ojetrah in orkester Ljubljanske filharmonije pod taktilno Jevgenijem Mravinekom
- 20.40 Ciklus Mednarodne radijake in televizijske univerze
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvezci - odmerek s III. jugoslovenskega festivala jazz-a na Bledu
- 23.05 Zaplešimo twist in rock'n'roll
- 23.30 Zadnjo besedo ima George Gershwin
- 8.05 Arije za

Kako si uredimo rože

Poletje je tu in z njimi čas rož. Niso samo vrtne rože v vazah lepe, tudi poljske rože lahko lepšajo vašo sobo. Verjetno ste se zamudile, včasih kar dolgo z urejanjem cvetlic v vazah, ni se vam takoj posrečilo, da bi vam bil šopek všeč. Našteli bomo nekaj koristnih pravil pri urejanju cvetlic v vazah.

Razporedite cvetje tako, da so temnejše barve v sredini šopka kot neko težišče. – Ce imamo več živobarvnih cvetlic, naj temni toni cvetlic prevladujejo, ker je to dosti bolj harmonično.

Enobarven šopek je prav lep. Ce je mogoče dobiti istobarvne cvetlice v različnih tonih da se svetla in temnej-

ša dopolnjujeta – bo šopek pestrejši.

Pazite, da bo imel šopek, če je še tako pisan, dominanco barvo.

Divje cvetlice zelo hitro ovenejo. Zato jih moramo takoj, ko jih odtrgamo, zaviti v moker papir ali v vlažen mah. Doma jih hitro potopimo do glavic za nekaj časa v vodo.

Mali nasveti

• RADIJO

V majhnih stanovanjih in v stanovanjih s tankimi stenami postavimo radijski sprejemnik na blazinico iz penačne gume. Blazina zvok dobro ublaži. Sosedje nam bodo zato hvaležni.

• VAROVAVKE

Pregorele varovavke lahko rabimo za brušenje nožev.

• BRITVICE

Z rabljenimi britvicami pogosto zelo brezbrzno ravnamo. Dogaja se, da zaidejo otrokom v roke in se porožejo. Najbolje je, da rabljene britvice zavijemo v papir in vrzemo v posodo za odpadke.

Stare britvice so idealen nožič za paranje. Britvice zataknemo v večji zamašek, ki smo po dolgem zarezali vanj globoko brazdo.

Pentije v laseh

Pentije v laseh so v vseh barvah in oblikah moderne v Italiji. Torej jih ne nosijo samo deklice. Lahko si jo naredite iz satena, lamea, žameta ali ripsa. Prišljete si jo na manjši glavnik. Ce nosite spete lase, si tako s pentilje lepo zakrijete sponke v laseh. Za pozno popoldne in za večer so pentilje v laseh zelo primerne.

OBESALNIK Z VREČKO, v katero lahko spravimo rokavice, rutke in podobno drobno kramo. Z notranje strani je gumijast trak. Vrečko poljubne velikosti si naredite in priveli na obesalnik

KOZA NA KOMOLCIH JE NAVADNO BOLJ GRDA. – Krožno masirajte komolce vsako jutro z mokro krtaco. Nato jih namažite s polmastno kremo. Zvezcer jih dobro umljte s toplo vodo in masirajte z oljem ali mastno kremo

LASJE - OKRAS ŽENSKE GLAVE

Las lahko postane 60 do 70 centimetrov dolg in star približno 5 let. Dnevno lahko izgubimo 50 do 60 las, to je normalno. Ce jih izgubimo več kot 100, bodimo pozorni, uporabljammo lasne vase in lase skrbno masirajmo. Morda ste že slišale, da pričeska bolje leži, ce smo si prej lase namočile z limoninim sokom. Las postane močnejši in pričeska je lepša. – Prepogosta uporaba laka za lase je lahko škodljiva. Trirat tedensko ga lahko uporabljamo. Stekljeničko z lakiom imejmo kakih 20 cm od glave odmaknjeno, ko si lajkarimo lase. Ne smemo večkrat zapovrstijo v enem tednu uporabljati lak. Pred spanjem si vedno razčesimo lase.

Lasje nam lahko prično izpadati med bolezni in po njej. Lahko nam prično tudi izpadati, ce dobivamo kakve injekcije ali jemljejo zdravila. A ko se zdravstveno stanje izboljša, tudi lasje prenehajo izpadati.

SVETLA OBLEKA V CHEMISIER STILU ALI SRAJČNEM KROJU VAM BO PRAV GOTOV PRISLA PRAV V POLETNIH DNEH. NE PREOZKO KRILO VAM BO OMOCILIO UDODNO GIBANJE

Kakšen uživavec ste?

TEST: KAKSEN UŽIVAVEC STE?

Verjetno vsakdo od nas misli, da zna uživati. Morada je res, vendar resnično uživati je tudi neke vrste umetnosti.

Znate res uživati?

- ZA ŽENO**
- A. Katera žival vam je najljubša?
 - B. Kako se obnašate, da si pridobite simpatijo?
 - C. Kaj bi želeli najraje nositi kot talisman?
 - D. Katera žival vam je najbolj zoporna?
 - E. Kakšne podplate imate najraje?
 - F. Kaj bi vam smela prinesti štoklja, če bi resnično prinašala otroke?

A	B	C
slon (4)	diplomatsko (3)	prstan (2)
lev (1)	konskventno (2)	verižico (1)
orel (2)	temperamentno (4)	medaljon (3)
druge vrste (3)	nedolžno (1)	zaponka (4)
D	E	F
miš (1)	usnjene (3)	dečka (4)
bolha (2)	krep (4)	deklico (3)
pajek (3)	gumijaste (1)	dvojčka (2)
gosenica (4)	vam je vseeno (2)	nobenega (1)

ZA MOSKEGA

- A. Kaj vas spravi najhlitreje v dobro voljo?
- B. Kje bi radi imeli lepo stanovanje?
- C. Kateri državljan vam je najbolj simpatičen?
- D. V kateri starosti bi se poročili?
- E. Kakšen kruh jeste najraje k juhi?
- F. Kaksna naj bo kopel, ce ste zelo utrujen?

A	B	C
trpko vino (2)	v velemestu (4)	Churchill (3)
sladko vino (3)	v majh. mestu (2)	Eisenhower (4)
sekt (4)	na deželi (1)	Adenauer (2)
liker (1)	menjaje (3)	nekdo drugi (1)
D	E	F
21 let (2)	črn kruh (4)	vroča (1)
30 let (4)	bel kruh (2)	topla (2)
40 let (1)	mešan kruh (3)	mrzla (3)
nikdar (3)	ne jem (1)	menjača (4)

Pri 11, 14, 17, 21 točkah ste pravi tiki uživavec in če ste kaj lepega doživelj, ste že dolgo srečni.

Pri 6, 7, 24 točkah. Na žalost ste malo pozabili na pravilno uživanje. Le zakaj? Test je pokazal, da ste simpatična oseba. To je že vzrok, da se veselite. Uživajte to veselo novico.

Pri 9, 12, 19, 22 točkah. Niste morda v svojem uživanju malo pretirani? Vendar to ni noben očitek.

Pri 13, 15, 18, 23 točkah. V svojem uživanju ste naravn in pravil premetenec.

Pri 8, 10, 16, 20 točkah. Ste zavidanja vredni. Z vso silo svojega temperamenta uživate in se veselite življija.

MORIVCI so nad nami

Mojster Hitchcock zopet snema

Vsako srečanje z velikim mojstrom »thrillerja« Alfredom Hitchcockom je presenečenje — in to kar najbolj nenavadno in grozljivo. Že sedeminštiri desetkrat je do konca zapletel in nato v najbolj nepričakovano smer, toda z najpopolnejšo logiko razpletel niti svoje nevsakdanje zgodbe. Ljudje v njegovih filmih so umirali na vse mogoče načine — od bodala, od vrvl, se zastrupljali, utapljal in včasih morda celo naravne smrti. Iz enega njegovih filmov je celo nekdo vzela originalno idejo za atentat na nekega vzhodnega mogotca: z revolverjem — vgrajenim v fotoaparat. Hitchcock se nikoli ne ponavlja, njegova ideja je vedno sveža, izredna, neslutena. Morda nikoli bolj kot tokrat, to je v njegovem najnovejšem filmu.

Alfred Hitchcock namreč rajda ni mogoče drugače, kot da se mu v takem razmisljanju porodi najbolj nemogoča ideja: »Zakaj pa se ne bi za spremembo bali ptičev in to pošteno?« In kaj bolj presenetljivega in strasnegra si je mogoče misliti kot milijone pticev, ki so kot ponoreli in pobijajo ljudi!

Ptiči so napovedali ljudem vojno. Zbirajo se v ogromne eskadrilje, ki napadajo povsem iznenada, kot štuke. Toliko jih je, da nebo potemni, da zakrijejo sonce in da noč pada že ob treh pooldne. Ljudje niso varniti v hišah, pobesneli ptiči razbijajo šipe, spreminjajo polkna in vrata v kupe trsk, se spuščajo skozi dimnike. Neštivilna krila udarjajo v zraku, da je slišati, kot bi divjalo neurje. Galebi, krokarji, kanje napadajo ljudi, jih trdovratno preganjajo in jih ne pustijo prej, da njihova trupla s praznimi očes-

nimi votlinami strme v temelno nebo.

Taka je v nekaj besedah vsebina novega Hitchcockovega filma, za katerega je dobil navdih v neki noveli Daphne du Maurier in ki mu je dal čisto nedolžen, skoraj očarljiv in torej popolnoma varljiv naslov: »Ptiči«. Mimogrede, Hitchcock pripisuje naslovu filma velik poimen za uspeh in je nekoč o tem rekel: »Naslov filma je kakor ženska: biti mora tak, da sega človek lahko zapomni, biti mora nenavaden, zagoneten, toda nikoli »prozoren«, biti mora topel, osvežujoč, nakazovali mora dogajanje, ne sme pa biti do njega ravnodušen in — končno — dajati mora ključ, ne da bi izdajal vsebino.«

TISOČE STATISTOV

Razen že omenjenih 700 ujetih in dresiranih pticev, ki igrajo v filmu, nastopa še na tisoče pticev, ki so statisti. O pticah v svojem filmu pravi Hitchcock v šali takole: »Ptiči so odlični bojevniki. Končno pa smo jih stoletja zapirali v kletke, streljali in cvrli. Tako je čisto normalno, da se nam maščujejo. Upam, da bo gledavce resnično strah. Prodaja mačk in strašil pa se bo postoterila.«

Snemanje tega filma seveda nikakor ni preprosto in niti najmanj lahko. Skoro vse zunanje prizore so do sedaj posneli v vasici Bodega Bay blizu San Francisca. V studiju so celotno scene pokrili s streho iz plastične snovi, da se ptiči ne bi zaletavali v žaromete, kamere pa branijo pred njimi z močnimi curki stisnjenega zraka.

Kako težavno je snemanje, naj pove primer, da so za sceno, ko se mlado dekle z žepno svetilko brani pred kanjami, ki so jo ponoči napadle in ki bo v filmu trajala eno minuto — porabili šest dni. Prijateljem ptic v pomiritev pa naj povemo, da so k snemanju povabili tudi predstavnike društva za zaščito živali, ki zagotavljajo, da ptičev ne utrujajo preveč.

CATHERINE DENEUVE JE NOVA IGRAVKA ROGERA VADIMA, KI JI JE ZAUPAL GLAVNO VLOGO V SVOJEM NAJNOVEJSEM DELU »PREGREHA IN KREPOST«

KRVAVA ARENA

Hitchcock se v tej areni odlično počuti. Se prav posebno pozornost posveča krvavim scenam. Pravijo, da z lastnimi rokami maže oči igralcev s krvavim, sveže odrezanim mesom. Pravijo tudi, da že zdaj na tistem zadovoljivo računa, koliko ljudi bo pri vsaki predstavi omedlelo in koliko prestrašenih krikov bo slišati.

Mogoče tudi že misli na tiste, ki bodo film videli in ki se bodo tako na samotnih sprechodih blizu gozdov se dolgo potem bali, da se ne bo zapobil kakšen ptič z odprtim kljunom naravnost v njihovo oko. Kdo ve, če ne bo kakšen prenapetež z buj-

no domišljijo začel premišljevati, ali se morda ptiči zanašč in iz maščevanja ne zaletavajo v žrela reakcijskih letal, da zaradi tega pride potem do okvar in celo do nesreč.

Ker bo tudi ta Hitchcockov film gotovo odličen in bolj napet in grozoten, kot morejo prenesti živci marsikatrega gledavca, bodo po njem marsikomu vsaj za nekaj časa ptiči zoprni ali se jih bo celo bal. Zato lahko, čeprav bo snemanje filma trajalo tja do prihodnje jeseni in bo potem preteklo še nekaj vode, preden bo prišel le nam, vsem prijateljem ptičev, ki nimajo najboljših živcev, film »Ptiči« že sedaj kar najtopleje odsvetujemo.

DUSAN OGRIZEK

DEKLE S BANJAVIMI OCMI: NATALIJA FATEJEVA, SOVJETSKA FILMSKA IGRAVKA

Ilava doma

Eden naših najpopularnejših filmskih igralcev — Miha Baloh zopet igra. V filmu STROJ, ki ga za »Jadranski film« po scenariju Vitomila Zupana režira Vanja Bjenjaš, igra motorista-dirkčač, ki se po dolgi odsotnosti zopet preizkusí v areni železnih konj. Menda bo Baloh ves čas dirkal sam! Snemajo v Zagrebu in pa na dirkališču in okoli njega v Crikvenici. V ostalih vlogah bomo srečali Ingrid Lotarius, Borissa Dvornika, Hermino Pipinčić, Dubravko Gal in Milana Šrdoča.

Novi »Avalni film «Saša«, ki ga režira Radenko Ostojić po scenariju Vlasta Radovanovića, je zgodba o majhnem srbskem kraju, ki ga terorizirajo Nemci in Ljoticevci. Razen treh faničev igrajo v filmu še Viktor Starčič, Janez Vrhovec, Bekim Fehumi in Dušica Žegarac.

26

Sel sem nagn, vendar nisem drvel: pol hišnega bloka proti Glavni ulici, se obrnil proti jugu, pol bloka proti javni knjižnici in ves čas sem čutil, kako se obleka suši na mojem telesu, kajti segreti zrak je pil vsako kapljico vlage. Pogledal sem na srajco in videl majhne sledove izhlapevajoče pare, vendar tega nihče ni mogel opaziti. Videti je bilo le nekakšne majhne bele, skoraj nevidne oblačke. Stopil sem v knjižnico. Neka dajanina se je tih pogovarjala s knjižnarko, pri mizi pa je sedel starejši moški in nekaj prepisoval v zvezek. Moiče sem šel preko dvoranе do polnih polic in izginil na njimi. Na koncu, pri zadnjih polici, sem v najtemnejšem kotu vzel knjigo, jo odprl in pričel gledati vanjo.

V davščetih minutah se je obleka v tihi knjižnici posušila. Krog pasu in pri žepih sem sicer še občutil hlad in rokaveci so bili še malec vlažni. Toda nasprost je bila obleka suha in čevlj prav tako in zato sem odšel iz knjižnice.

Zavil sem južno po Glavni ulici in potem na zahod na Virginijsko. Ni mi preostalo drugega, kakor da grem in upam. Na Virginijski ulici sem stopil v enega tipičnih rumenih, malih renojskih avtobusov in se odpeljal proti severu. Sel sem preko mostu, s katerega sem skočil pred slabimi petinštiridesetimi minutami. Neki moški, ženska in deček so ribarili in kakor običajno so preko mostu hodili pešci in vozili avtomobili. Pri Severnovirginijski ulici sem izstopil in odšel na zahod proti Tinini in moji sobi.

XXIII.

Pol ure kasneje sem opazoval s sobnega okna zagledal Tina, ki je odšla poiskat taksi. Vzel sem potno torbo in odšel ven. Imel sem čisto srajco in spodnje hlače ter sveže nogavice, toda iste niso... čevlje kakor prej. V avtomobilu mi je Tina dala nov klobuk in cenen suknjič ki ju je kupila. Oboje sem obiel. »Zapeljite nas do Sparksa, prosim,« sem dejal vozniku, ki je prišel.

Tina je zamrmljala: »Prvi odpelje čez petindvajset minut.« Vadel sem, kaj je hotela povedati. Medtem ko sem ostal v sobi, je nakupila obleko ter telefoniral v Sparks, naslednje mesto, da bi zvedela, kdaj odpelje od tam naslednji avtobus v katerokoli smer. Potem je poiskala taksi in se z njim vrnila pome. Zdaj sva sedela zadaj v takslju in se smehtala drug drugemu ter poiskala ustvariti brezskrben videz.

Sprva je hotela, da bi ostala v sobi in čakala. Jaz bi se skrival pod posteljo, če bi bilo potrebno, oma pa bi mi vsak dan nosila hrano. Toda vadel sem in tudi ona je končno soglašala, da bi bilo to le počasno umiranje. Čez dan, dva, tri bi policisti preiskali tudi to gozdino in to bi pomenilo konec. Edino realno upanje je pomenil beg iz Renoja, še preden bi policija povsem blokirala vse izhodne točke. Hotel sem, da bi bila Tina potovala sama, vendar mojega predloga sploh ni hotela poslušati, niti razpravljati o njem. Dejala je, da mora na vsak način ostati z menoj, ker želi, da bi oba skupaj odnesla pete.

Premisljeval sem, kako daleč smo že. Vozili smo tri, štiri hišne bloke dalje ravno in potem zavili na jug proti Cetrti ulici in 40. deželnini cesti, ki vodi proti Sparksu. Na Cetrti ulici sem začepel Tina v uho laž: »Storil bom, kar sem dejal,« sem dejal. Poskušal sem, da bi mi glas zvenel nestrpno in prepričljivo. »Mesto je polno ljudi, ne bodo me vlovili. Vse bo v redu. Zezel bi, da bi pri naslednji cestni številki izstopila. Telefoniral ti bom, Tina – nocoj ali jutri, brž ko se bom znašel in bo vse v redu. Hitre lahko potujem brez...«

Počasi in odločno je odškimala. Kar sem govoril, je bilo brez smisla. Sam nisem verjal v svoj predlog, kaj šele ona. Oba sva vedela, da je stvar drugačna. Na vogalu Cetrite in Evansove ulice, kjer sva se prejšnji večer srečala, je avtomobil ostro zavil krog ovinka, voznik se je nagnil nad volan in nenadoma osto zavrl, tako da sva zletela naprej in se zadela v sprednje sedeže.

Tina je hotela zgrabiti za kljuko na vratih, vendar sem jo prikel za rokave in zaustavil. Vadel sem, da bi naju ustrelili ali pa ulovili, še preden bi stekla petdeset jardov daleč. Bil sem utrujen od bežanja in vsega skupaj in tako sem se naslonil na naslonjalo. Tako sva sedela kakšnih devet, deset sekund, dokler se poleg nas ni pojaval policijski avtomobil, ki je čakal v stranski ulici, kjer ga je videl najin voznik.

Dvignil sem roke s palci in dlanmi obrnjenimi naprej. Tako sem obseidel, ne da bi se ganil. Policisti so poskakali iz svojega avtomobila in nagn - s pripravljenimi samokresi - obkolili taksi. Gledali so mračno in resno. »Počasi,« sem dejal, »ne bom se premaknil, dokler mi ne ukažeš.«

Eden policistov je prišel in odprl vrata s prosto roko. »Prav, pridi ven in drž roke v zrak!« Počasi sem stopil ven in se spomnil istega dogodka, ki se mi je pripeljal pred nedavnim. Ko bi se tudi zdaj nič ne zgodilo in bi bil študent, ki si privošči potegavčino. »Tudi vi, gospodiča,« je dejal policist še dokaj vlijudo, potem pa dejal vozniku: »Lepo opravljeno, Eddie.«

Voznik taksija je skromno skomignil z rameni. »Dober lov,« je dejal. »Ujet sem ga v pravem času, morda deset minut po pozivu prek radia, in pokimal je na zvočnik sredi plošče s stikali in urami. Tako sem vadel, kaj se je pripetilo. Večina renojskih taksijev je opremljena z radijskimi aparati ter imajo sprejemnik in oddajnik. Verjetno je skoraj vsak voznik taksija v mestu oprezen za menoj in takoj in bilo težko, da je eden izmed njih staknil prav Tina. Ce slučajno ne bi srečali policijskega avtomobila, bi bržkone poklical katerega prek radia, morda celo s kakšnim tajnim znakom.

Resno in umikljeno sem – medtem ko je Tina stopala iz avtomobila – dejal policistom: »Nikar se ne mislite z nju in se sedlovala pri stvari in

ničesar ni vedela o njej. Za vraga, in pogledal sem jo prezirljivo, »saj niti ne vem, kako ji je ime. Staknil sem jo zjutraj v 'Cal-Neva baru'.«

Policisti mi sploh niso odgovorili. Eden izmed njih me je nagn, vendar pomembno pogledal, potem pa pokimal proti patruljnemu avtomobilu. »Oba note! Ti na sprednjem sedežu,« mi je dejal. »Ti pa na zadnjega,« je dejal Tina. »Hvala, Eddie.«

»Ob vsakem času,« se je zarežal voznik taksija, pognal avtomobil in odpeljal.

Misljam, da sem eden tistih ljudi, ki prežive v Renoju kratek čas pa mislio, da poznajo mesto, v resnicu pa vedo le za nekaj hišnih blokov v središču. Poznajo staro, rdeče opečano stavbo Mapesovega hotela; pa mestno hišo, za katero sem vedno mislim, da je nekje v njej tudi glavna policijska postaja. Poslopje dela miren, starokopiten malomestni videz. Vselej sem si predstavljal, kako sedi v njem policijski predstojnik – nekje v prazni sobi z nogama na pisalni mizi; dobrodušen, debelušen starejši možakar z zavilanimi srajčnimi rokavi, ki kadi pipo, nosi podvezne za nogavice in si briše naočnike.

Odpeljal smo se v južni smeri proti Drugi ulici, zavrl in zavili levo proti vzhodu, ne proti zahodu, kakor sem menil. To me je zaskrbelo in vzpel sem se malec na sedežu. To ni bila pot do policijske postaje! Bill smo izven kockarskega in poslovnega ter prometnega središča, zato je avtomobil vozil hitreje. Cež kakšno minuto smo zapeljali preko železniškega mostu, ki ga še nikdar v življenju nisem videl. Potem sem na levi nenašdoma zagledal masivno pravokotno kamnitno poslopje, ki se je vzpenjalo več nadstropij visoko v nebo. Na vrhu, visoko nad ulico, sem videl z jeklenimi palicami zgrajena okna dolgih prostorov. Pomisli sem, da se tam sprechajajo jetniki. To je bila policijska postaja mesta Renoja: uradno, brezposobno, hladno in moderno poslopje. Stresso me je do kosti, kajti vedel sem, da smo v rokah odločnih in mrtvaško resnih ter sposobnih policistov.

Vzpenjali smo se naglo po visokih kamnitih stopnicah in moj policist je nosil potno torbo – ter stopili skozi težka bronasta in steklena vrata in ozek, hladen, z linolejem pokrit hodnik.

Na levem, za nizko ogrado iz položenega lesa, je bila velika stikalna plošča, vgrajen zvonec je v enakih razmakih branil in prizigale so se drobne žarnice. Zaustavili smo se in počakali, dokler dekle, ki je tam sedelo, ni pogledalo k nam. Moj policist je dejal: »Ujeli smo ga, najavi nas, ali bo?« Dekle je priškimalo in nas pogledalo s poklicno prizadetnostjo. Odšli smo naprej in vstopili v hodnik, poln vrat iz mlečnega stekla. Moj policist je odpril neka vrata in, ne da bi se zaustavil, pokimal z glavo, naj vstopimo. V hodniku smo zaslišali ženski glas, ki je govoril prek zvočnika. Vrata so se zapria za nami in tako nisem mogel razumeti, kaj je govorila, vendar sem vedel, da gre za nas.

Stali smo v veliki sobi neodrejene barve, prekriti z linolejem, ki je bil enake barve kakor hodniki. Na oknih so bile zavese, v sobi pa so stale štiri pisalne mize z vrtljivimi stoli, poleg njih pa so bili še stoli z ravnlimi naslonjali. Vse je bilo videti dobro ohranjeno in neizmerno resno. Za dvema mizama sta sedela moža v enobarvnih oblekah. Eden izmed njiju je bil možakar prijetnega videza, ki je artiliral Bricka. Drugi je bil večji in mlajši, z navadnim obrazom, kakršne vidite vsepovod, pa si jih težko zapomnite. Le oči so bile nekaj posebnega: imelo se je hladen blešč, kakršnega srečamo pri poklicnih policistih. Kazalo je, da nista ničesar delala. Mlajši si je čistil nohte z dolgo jekleno pilico. Oba sta nas pogledala.

Moj policist je pokimal name in dejal: »Ujeli smo ju na vogalu Cetrite in Evansove v avtomobilu. Bila sta v avtomobilu Eddieja Quatrella – opozoril nas je. Bežala sta v Sparks s potno torbo,« in pokazal je na potno torbo, ki je stata na podu poleg zidu. Potem je z glavo pokimal proti Tina in dejal: »Tale je bila z njim.«

»Hvala,« se je prijazno nasmehnil mali detektiv. »Ste poročali?« Policiest je pokimal, »Prav,« je spet priškimal mali mož in ga odštolil. Oba policista sta odšli iz sobe. Cez trenutek – medtem ko sva s Tina stala pri vratih – je mali možakar dvignil pogled in nama prijazno, vendar nekako odsočno, kakor da še ni razmisli, kaj bi z nima, dejal: »Sedila! Trajalo je, da morda nekaj minut.«

Sedla sva na stole poleg miz – Tina pred starejšega, jaz pa pred mlajšega detektiva. Potem sva čakala in mlajši detektiv si je spet čistil nohte. Potem se je ozrl name in dejal: »Na vogalu Cetrite in Evansove?« Priškimal sem.

Cez nekaj časa sem pogledal Tina in se ji nasmehnil v upanju, da jo bom ohrabril. Vrnila mi je nasmeh, vendar sem opazil, da ima utrujen pogled.

Vrata so se odprla in vstopil je visok, širokoplečat moški z mapo v roki. Imel je suh obraz, ki se je osto zoževal proti bradi in goste, nakodrane lase. Bil je mlad in veselih oči. Zdelo se mi je, da še nikoli poprej v svojem življenju nisem videl tako bistrega in nevarnega moža. Bil je prekrasno oblečen: nosil je svetlorjavno enovrstno obleko, narejeno po meri. Bržkone je bila zelo draga. Kazalo je, da ima imenitno posebno, videti je bil hladen in nepodcupljiv človek, ki ga prav nič ne more pretresti. Zdelo se mi je, da je sposoben vsega. Prijazno se je smehnil, kakor da bi že od osme ure zjutraj natančno vedel, kaj se bo zgodilo.

Nekaj sekund nas je zamišljeno gledal in se neslišno trepljal z mapo po hlačnici. Potem je pokimal na potno torbo ob zidu zraven sebe. »Je denar v njej?« Odkimal sem. »Pogledali bomo vanjo, saj veste. Je denar v njej?«

»Ne, le obleke. Poglejte, če želite!«

Mavretanija dežela sredi puščave

V neodvisni demokratični republiki Mavretaniji je predsednik Mokhtar Ould Daddah

mlada rast

s svojimi številnimi reformami zagotovil državi napredok. Najvažnejši pridelki so

TRINAJSTLETNI RAJKO PERVANJA IZ KRANJA ZELO RAD NABIRA GOBE, DALEC JE ŽE TISTI ČAS, KO JE PRINESEL DOMOV STRUPENE GOBE IN SO SE MU VSI SMEJALI, ZDAJ JIH ŽE DOBRO POZNA, NAJBOLJ VESEL JE JURČKOV IN LISICK.

V GOZDU PRI SENCURJU PA JE ONDAN DOZIVEL IZREDNO PRESENECENJE, NASEL JE TAKEGA VELIKEGA JURČKA KOT SE NIKOLI. VSAJ ON TAKO PRAVI, TO BO VERJETNO NOVA VZPODBUDA PRI ISKANJU GOB.

Pomenki ob dnevu šoferjev

(Nadaljevanje s 5. strani)
15. maja 1943. leta na Vis. —
Kmalu sem bil v tankovski
diviziji IV. armade. Tri tanke
sem izgubil, trikrat me je
hotela objeti smrt...»

«Voste, kaj zapisite,» je pri-
domnil njegov spremjevalec
— sprevodnik, »da bi lahko
obnovili oziroma asfaltirali
tudi avtobusna izobiljališča.
Ob suhem vremenu se ne-
znanško prasi, ob deževnem
pa je blato na obcestnih po-
stajališčih. Neprijetno je nam
in potnikom. Nekateri potni-
ki nas pogledajo, kot da bi
bili šoferji in sprevodniki
krivi. V Mlinem so prebivav-
ci e prostovoljnem delom to
uredili. Menda bi tudi drugod
to slo, saj ne stane preveč,«
je končal 25-letni Nakeljan
ADOLF LANG, ki se je v do-
brem letu že naučil hoje v

gneči, pisanja stoje itd.

IZBOLJŠATI DELOVNE POGOJE

AVTOMEHANIKA

I 935 leta se je začel spo-
znati s skrivnostmi
avtomobilskega motorja.
Nenehno so skrivnosti rasle
in se dopolnjevale. Tako se
je moralo širiti tudi njegovo
znanje. Ceprav se je 44-letni
VINKO POLIČAR v tem ča-
su z njimi dodobra seznanil,
tako da zna postaviti diagno-
zo motorju elehernega vozila,
se mora vedno znova sezna-
njati z novimi skrivnostmi
avtomobilске tehnike, ki sila
napreduje. Danes je tudi več
raznovrstnih avtomobilov kot
pred časom. Pa tudi zato se
mora strokovno izpopolnje-
vati, ker je danes vodja avto-
mehanične delavnice SGP
»Projekt« v Kranju, zakaj

meso, usnje, sol in ribe. Pred kratkim naj bi se sestale vse neodvisne afriške dežele v Casablanci na pomembni konferenci. Maroška vlada je objasnila, da bo zastopnik iz Mavretanije dovolila vstop, le da za njihovo osebno varnost ne more odgovarjati. S tem so se na diplomatski način izrazilili, da bodo predstavniki sosednje republike na maroških tleh izpostavljeni nevarnosti. V zadnjem trenutku je bila tako konferenca prestavljena v Pariz. Medsebojno nasprotovanje med dvema državama je bilo že pred proglašitvijo mavretanske samostojnosti, nato so se pri odnosi še bolj zaostriili. V letu 1815 so Francuzi razširili svoj vojaški vpliv preko Mavretanije. 1920 je postala neodvisno ozemlje s kolonialnim statutom. Po 2 svetovni vojni je pridobila Mavretanija več notranjepo-
tičnih pravic. Končno je bila leta 1960 v prijateljskem dogovoru s Francijo proglašena neodvisna Mavretanija.

Vlada je bila v St. Luisa predstavljena v Nouakchottu. Nouakchott je bil pred dvema letoma še majhno mesto s komaj 600 prebivalci. Danes jih je že 2000. Severni sosed mavretanske države Maroko ni hotel priznati vlado v Nouakchottu. Marokanci trdijo, da mavretanska puščava že od nekdaj pripada njim. Samovoljna administrativna razdelitev zapadne Afrike, ki so jo določili Francuzi, je po njihovem mnenju razdelila Mavretanijo od Maroka.

Dokazi, da Mavretanija pripada njim, je ozka etnična sorodnost in religiozna povezanost med obema državama.

SOLSKA URA NA DVORISCU NOVOZGRAJENE SOLE V NOUAKSCHOTTU. PREJ JE OBISKOVALO POUK LE 10% SOLOOBVEZNH OTROK, VENDAR JE ZANIMANJE VEDNO VECJE. OTROCI SO INTELIGENTNI IN ZNANIA ZELJNI

Kljud temu je predsednik Mavretanije odločen, da brani neodvisnost svoje dežele.

Razeta praskih dečkov

Skupini dečkov, ki so člani astronavtičnega društva v Pragi, je uspelo izstreliti svojo prvo raketo. Raketa je dosegla višino 2500 metrov in se vrnila. Najmlajši konstruktor te rakete je bil Ludvig Janski. Sam je rešil vprašanje pogona rakete.

Najmlajša učiteljica

V malem mestu na Kubi živi 11-letna deklica, ki je že učiteljica. Sedaj poučuje v 5. razredu, prej pa je bila učiteljica tečaja za nepismene. Ta tečaj so obiskovali ljudje v starosti od 18 do 50 let. Deklica se je namreč čudovala pozivu Fidela Castra, naj vsi pismeni Kubanci sodelujejo v akciji proti nepismenosti.

Kar zadeva avtomehanike, naj omenim, da še ni vse storjeno. Delovni pogoji bi se lahko izboljšali. Prostori ne ustrezajo. Delavnice bi morale biti prostorne, zračne, svetle in pozimi ogrevane. Zato v tem smislu vplivamo na gospodarske organizacije. V zadnjem času opažamo, da precej mlajših avtomehanikov beži med šoferje, zato tam so bolje plačani in delo se bistveno razlikuje.«

In delovna doba?

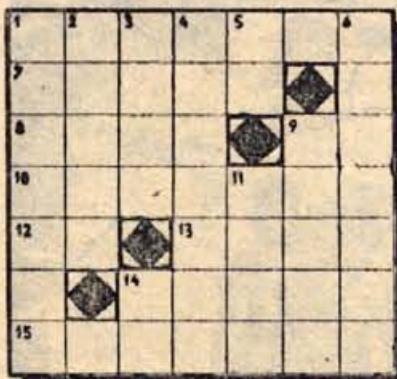
— »35 let je res predolga v naši stroki. Na listi za skrajšanje delovne dobe smo za železničarji, piloti itd.

Ob koncu naj omenim, da je največje priznanje za ZSAM, da je med njenimi rednimi člani tudi TOVARIS TITO.«

STANE SKRABAR

◀ VINKO POLIČAR

Križanka št. 41

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. mesto na Stajerskem; 7., 2. cirkulacija; 8., 3. ostanek posekanega drevesa v gozdu; 9., 14. začetnici slovenskega pisatelja realista (Gadje gnezdo) in prevajavca; 10., 4. ameriški ciklon; 12., 5. začetnici slovenskega naturalista (Kontrolor Skrobar); 13., 11. mesto ob isto imenskem jezeru v Sovjetski zvezji; 14., 9. žene brez mož; 15., 6. gora v Julijcih.

Rešitev križanke št. 39

Vodoravno: 1. bordura, 8. akvarel, 9. ra, 10. rani, 11. til, 12. kmet, 14. PD, 16. ribežen, 18. Treviso.

Rešitev križanke št. 40

Vodoravno: 1. platana, 7. Loren, 8. ares, 9. PR, 10. tesnilo, 12. an, 13. Iran, 14. plato, 15. agronom.

SLOVO

— »Dragi soprog! Zbogom! Vedli, da sem naposled našla pravo ljubezen!«

STEDNJA

— Ja, vjedla sem večjo kopalno obliko, vendar je bila dražja.

Če bi mrvi vstali ...

NAPOLEON:

Zaradi svojih neuspehlh pohodov po Evropi sem kaznovan z izgnanstvom. Če bi to sedaj naredil, bi se lahko izvekel; enostavno bi dejal, da so bili ti pohodi službena potovanja.

CAR DUSAN:

Moj zakon, po katerem so se vsem tatomov sekale roke zaradi kraje, bi danes predstavljal nekak konč sveta: mnogi današnji blagajniki bi morali držati žlico z nogami.

BALZAC:

Zaradi svojih košljivih povesti sem bil proglašen za zastrupljevaca mladine.

Sedaj bi bile te zgodbe hvaležen material za snemanje kakega filma iz današnjega življenja.

DON JUAN:

Osvajal sem ženska srca s svojo prirojeno očarljivostjo. Cas se je v toliko spremenil, da sedaj ta očarljivost ni prirojena, ampak — motorizirana.

LJUBEZEN IN DELO

— Marija pozabljujate, da tapetnika plačam 500 din na uro.

HAMLET:

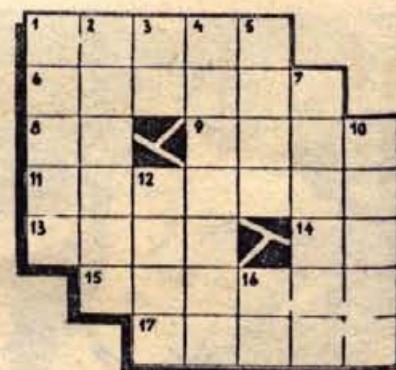
Ljubila sva se z Ofelijo, nisva se pa poročila, da si ne bi zagrenila življenja.

Sedaj vidim, da sem tako postal kot človek iz 20. stoletja.

MARDI, DVORNI NOREC LUDVIKA XIII.

Pošlušavce sem zabaval s svojimi triki in lažmi in tako sem si služil kruh. Pogrešil sem, ker sem takrat živel. Danes bi s svojimi sposobnostmi zaslužil lepe denarne kot vedja reklame v kakem podjetju.

Križanka št. 42

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. kraj na Gorenjskem; 6., 2. resišča; 8., 3. del kolesa; 9., 12. jezero v Afriki; 11., 4. zdravnik; 13., 5. menični porotnik; 14., 16. avtomobilsko označka Tetova; 15., 7. složen; 17., 10. posredovavec.

Osem let sem proučeval odnos trgovcev-prodajavcev do inozemskih kupcev. Omejil sem se na Italijo, Anglijo in Francijo. Naslednje zgodbe so najčistejša resnica.

Ko pridelete v Italiji pred kako trgovinico, vas vabijo in pozdravljajo kot izgubljenega brata, ki se je po dolgem času vrnil.

— Dobrodošli, signore, dobodošli! Prosim, stopite vendar bližje! Pridite v prodajalnico, tu je prijetno bladno. Ni vam treba nič kupiti, samo oglejte si.

— Zelebi bombožasta srajco, imate kakšne?

Ali imamo? Mi sploh nimamo drugega kot bombažaste srajce. To je naša posebnost. Mama, prinesi mi najboljšo bombažasto srajco za tega simpatičnega gospoda!

Ko mama brská in iše srajce, reče prodajavec: »Ste prišli iz Amerike? Ko na njegovo vprašanje pritrdirite, se príčte: »Imam sorodnike v Chicagu. Verjetno jih poznate, Qualliteris. Tukaj je njihova slika. Bratranec ima 7 otrok. Samo poglejte: to je Rosita, Antonio, Alfredo, Carlotta, Giuseppe, Benevento in Tomaso. Rosita je stara 7 let, Antonio je...« itd. Končno so srajce tu. Mož pravi: »Cudoviti egipčanski bombaž. Poglejte samo gumbel! Niso kot biseri! In kako se hrbet lepo zaokrožil! Ovatnik, kako mehak in vendar močen. Prosim, samo otipajte! Kje — le kje na tem svetu dobite tako srajco?

V Angliji vas ob vstopu v trgovino pozdravi mož v fraku, globoko se prikloni in vpraša, če sme storiti uslugo. Vprašate po oddelku za srajce. Mož v fraku zamahne z roko nekemu prodajavcu, ki takoj pride in spostljivo posluša ukaz: »Srajce za gospoda!« Prodajavec pravi: »Sledite, prosim.« Priprelite te k prodajalni mizi. »Katero velikost in barvo?« vpraša.

Poveste mu, da želite bombažasto srajco in če je mogoče z visoko zaprtimi ovratniki.

Zbegano gleda v tla, kot da bi ga vprašali, koliko zasluži.

Obavljajoče pravi: »Po pravici povedano, spoštovani gospod, mi Angleži se ne navdušujemo za sraj-

ce z zaprtimi ovratniki. V Ameriki so seveda zelo priljubljene, ampak mi jih imamo za precej — no ja, že veste, kaj mislim. Ne nosim jih, razen pri kaki slabici cricket igri. Ce pa vi na vsak način želite srajco z visoko zaprtimi ovratnikom, vas bom z največjim veseljem...« Za božjo voljo, ne!« mu padete

Poveste mu, da bi si jo radi ogledali. Razočaranje se mu prikaže na obrazu. »Kakšno barvo?« vpraša. »Belot!« »Ha,« zakriči. »Beli nismo. Imamo samo barene. Mislite, da imamo lahko bele in barene na zalogi.« pride neki drug prodajavec in vpraša v francoščini, kaj se dogaja. Njegov tovaris odvrne: »Ta idiot želi imeti belo srajco. Najprej zahteva velikost 43 in sedaj želi 42. Le za kaj ima našo trgovino?« »Ti Amerikanci imajo vsi svoje mube.«

Nato mu reče, da boste vzel v barvo srajco. Prodajavec je besen. Pred vami vrže na mizo škatlo iz lepenke s srajcami in reče: »Ne dotikajte se jih, sicer boste morali vse plačati!« Ena izberete in on jo vrže v vrečko. »40 frankov,« pravi. Plačate my s 50-frankovskim bankovcem.

»Nimate drobič! Mislite, da vsemur lahko izmenjam, ki pride v trgovino.« Vsi vas gledajo, kot da bi prodajavca ravnokar zlasili. Reče, da je bankovec trenutno edini francoski denar.

Sledi posvetovanje med prodajevci, upravnikom prodajalnice in blagajnikom. K vam žigajo njihovi pogledi in med seboj šepetajo. Končno izvleče blagajnik desetfrankovski bankovec.

Prodajavec vam nejevoljno izreči zavitek s srajco in vrže denar na mizo. Ko zapuščate trgovino, lahko slišite, ko reče ostalim: »To je neverjetno.«

ART BUCHWALD